Uppeldisfræði 103

Kennari:

Lokapróf (1,2,3 og 4. kafli; unglingar og áhættuhegðun)

Vægi 40%

Þriðjudagur 14. desember 2010 kl. 09:00 - 10:30

Prófið er 11. bls. með forsíðu og auðum blöðum

ATH. Lesið leiðbeiningarnar vel

Engin hjálpargögn

Takk fyrir veturinn

Nafn:...

Kennitala:...

1) Hluti
Krossaspurningar 45%
Hver kross gildir 3%. Einungis einn svarmöguleiki er réttur.

1. Þroski vísar til þeirra breytinga sem eiga sér stað alla ævi. Hvert af eftirtöldum hugtökum á EKKI við um unglingsárin?

( ) Líkamlegur þroski

( ) Félags- og tilfinningalegur þroski

( ) Vitsmunalegur þroski

( ) Tungumálaþroski

2. Hvert er fyrsta skólakerfið á Íslandi?

( ) Leikskólinn

( ) Framhaldsskólinn

( ) Háskólinn

( ) Grunnskólinn

3. Erikson fjallaði um stigskiptan þroska. Hvað taldi hann að þroskakreppurnar væru margar?

( ) 2

( ) 4

( ) 8

( ) 11

4. Þær fræðigreinar sem uppeldisfræðin tengist mest eru:
   ( ) heimspeki, sálfræði og læknisfræði
   ( ) náttúrufræði, heimspeki og stjórnmálafræði
   ( ) heimspeki, sálfræði og guðfræði
   ( ) félagsfræði, mannfræði og eðlisfræði

5. Hvað af eftirfarandi hugtökum eru ekki hluti af kenningu **Sigmund Freud?**
   ( ) Kynhvöt
   ( ) Árásarhvöt
   ( ) Munnlega stigið og Lægðarstig
   ( ) Endaþarmsstig og Getnaðarlimsstig
   ( ) Það, Sjálf og Yfirsjálf
   ( ) Bæling
   ( ) Allt ofangreint eru hugtök sem tilheyra kenningu Sigmund Freud.

6. **Riddaramenntun** á miðöldum fól í sér...
   ( ) glæsilega framkomu og nákvæmar umgengnisreglur
   ( ) vopnfimi, stolt, hugrekki og gjafmildi
   ( ) handleiðslu sérstaks siðameista
   ( ) allt ofangreint

7. George Herbert **Mead**
   ( ) fjallaði um meðvitaðar hugsanir
   ( ) sagði að sjálfið þroskist áfram í samskiptum við aðra og samfélagið
   ( ) er upphafsmaður mannúðarsálfræðinnar
   ( ) fjallaði um geðtengsl

8. **Þegar barn tekur upp viðhorf, gildi og hegðun foreldra sinna og gerir að sínu kallast það:**

( ) Afturhvarf

( ) Samsömun

( ) Innri rödd

( ) Eftirherma

9. Í einföldum samfélögum læra börn flest sem þau þurfa...

( ) með aðstoð yngri og eldri systkina

( ) á langri skólagöngu sinni

( ) með því að herma eftir atferli annarra

( ) með því að gangast undir margvíslegar víxlur

10. Hvaða kennismiður fjallar um **hefðbundið siðgæðismat** í kenningu sinni?

( ) Freud

( ) Erikson

( ) Mead

( ) Kohlbert

11. Hver stofnaði fyrsta leikskólann

( ) Fröbel

( ) Montessori

( ) Dewey

( ) Pestalozzi

12. **Hvaða fræðimaður sagði þessi orð:**

"Við fæðumst svo að segja tvisvar; fyrst til þess að vera til, síðan til að lifa; fyrst til þess að vaxa og þrífast, síðar fæðumst við til kynlífs. Það tímabil er erfiðast og þá er meiri þörf en nokkru sinni á skynsamlegri leiðsögn."

( ) Fröbel

( ) Rousseau

( ) Pestalozzi

( ) Dewey

13. Hvað á **EKKI** við um **félagsmótunarkenningar:**

( ) Líffræðilegir þættir skipta sköpum þegar kynmótun á sér stað

( ) Áhugamál barna eftir kyni eru ólík

( ) Kynmótun fer fram í gegnum samskipti

( ) Börn læra kvenlæg og karllæg viðhorf í gegnum leiki

14. Í kenningu **Freuds** er talað um að drengir hrífist oft að móðir sinni. Hvað er það kallað?

( ) Gagnkverfuduld

( ) Ödipusarduld

( ) Elektruduld

( ) Móðurduld

15. **Fyrstu lög um uppeldi ungmenna voru sett**

( ) í Aþenu

( ) hjá gyðingum

( ) af Spartverjum

( ) hjá Kaþólsku kirkjunni

2) Hluti Tengingar 10%

Tengdu saman atriði sem fara saman, hver tenging gildir 1%.
(Settu bókstafinn fyrir framan viðeigandi karl)

_____Kohlberg	a) Átta þroskakreppur sem spanna alla ævina
_____Maslow	b) Émile
_____Piaget	c) Uppeldi almúgabarna
_____Baumrind	d) Þarfapíramídinn
_____Erikson	e) Vildi almenna skólaskyldu fyrir stúlkur og drengi
_____Montessori	f) Elektruduldin
_____Rousseau	g) Hús barnanna
_____Pestalozzi	h) Uppeldishættir
_____Marteinn Lúther	i) Skema
_____Freud	j) Notaði klípusögur

3) Hluti
Stuttar skilgreiningaspurningar 25%
Hver spurning gildir 5%

1. Hver er munurinn á hugtökunum **kyn** (sex) og **kynferði/kyngervi** (gender)?

2. Segðu frá helstu hugmyndum **Hjallastefnunnar**

3. Segðu frá helstu hugmyndum Mariu **Montessori**

4. Ræðið um hugtakið **uppeldi** og berið það saman við hugtökin **menntun**, **félagsmótun** og **þroska**. Hverjir bera ábyrgð á uppeldi og menntun barna á Íslandi?

5. Fjallaðu um hugtakið áhættuhegðun? Hvernig tengist kenning Dianu Baumrind áhættuhegðun? útskýrðu

4) Hluti

Ritgerðarspurningar 20%

Svarið TVEIMUR spurningum af þremur

a. Gerið ítarlega grein fyrir kenningu **Kohlbergs** um siðgæðisþroska. Koma skal fram grundvallar hugmyndir hans, skeið siðgæðisþroskans og annað sem máli skiptir.

b. Gerið ítarlega grein fyrir kenningu **Piagets** um vitsmunaþroska. Koma skal fram grundvallar hugmyndir hans, skeið vitsmunaþroskans og annað sem máli skiptir.

c. Gerið ítarlega grein fyrir kenningu **Erikson** um persónu/sálar og félagsþroska. Koma skal fram grundvallar hugmyndir hans, hvernig þroskinn stigskiptis og annað sem máli skiptir.